

Sørreisa kommune

postmottak@sorreisa.kommune.no

22. mai 2018

Dette brevet sendes på vegne av: Harstad Turlag, Troms Turlag, NJFF-Troms, Naturvernforbundet Troms, 4H Troms, Troms Krets av Norges KFUK-KFUM Speidere, Nord-Troms Krets av Norges Speiderforbund, Troms Orienteringskrets, Nordnorsk Botanisk Forening, Norges Turmarsjforbund Troms, Troms Fylkeskystlag, Framtiden i Våre Hender Nord, Midt-Troms Naturlag, Tromsø Casting- og Fluefiskerforening

Høringsuttalelse til kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2018 – 2021 i Sørreisa kommune

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Troms er kjent med at Sørreisa kommune har kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2018 – 2021 til høring. Vi har samarbeidet med en rekke frivillige natur- og friluftslivorganisasjoner for å koordinere innspill til saken.

FNF Troms synes i all hovedsak kommunedelplanen virker godt gjennomarbeidet og fremhever stor bevissthet om viktigheten av friluftsliv. Planen har mange momenter for å sikre et aktivt, attraktivt og helsefremmende Sørreisa. Noen betraktninger ønsker vi likevel å dele.

1 Innledning og bakgrunn for planen

FNF Troms synes det er positivt at friluftsliv og fysisk aktivitet er løftet i planen, samt at det forebyggende folkehelsearbeidet fremmes. Friluftsliv har unike kvaliteter i så måte.

2 Visjon og mål

Hovedmålet med kommunedelplanen er «idrett og fysisk aktivitet for alle». FNF Troms anbefaler at «friluftsliv» også tas med i denne positive og inkluderende målsetningen.

3 Utviklingstrekk i kommunen

FNF Troms legger merke til at Sørreisa har noen utfordringer knyttet til ungdommen sin trivsel i lokalmiljøet, samt at det er en lav andel som er med i fritidsorganisasjoner. Det finnes en rekke gode organisasjoner i Sørreisa knyttet til natur- og friluftsliv, blant annet Sørreisa JFF, Sørreisa Kystlag, Sørreisa O-lag, Sørreisa KFUK KFUM speidere, flere grendelag, velforeninger m.m. FNF Troms oppfordrer kommunen å legge aktivt til rette for å koble disse foreningene med ungdommen. Dette vil være gjensidig positivt. Ungdommen får ta del i spennende aktiviteter og et verdifullt fellesskap, mens organisasjonene sikrer rekruttering og mangfold.

Senere i planen skrives det at «*aktivitetsoversikten viser at tilbudene er mange i kommunen. Utfordringen for de ulike lagene er at de konkurrerer om de samme deltakerne, og høy aktivitet og popularitet i ett lag får konsekvenser for ett annet.*» Da det er en lav andel som er med i fritidsorganisasjoner, og de ulike lagene konkurrerer om de samme deltakere, burde kanskje kommunen gå inn og se nærmere på hvem som ikke blir med og hvordan disse kan inkluderes.

Forum for
natur og friluftsliv
Troms

FNF Troms, Holtvegen 66, Pb. 2284, 9269 Tromsø
troms@fnf-nett.no / 4141 7339
www.fnf-nett.no/troms
Ogr.nr.: 996 197 786

5 Resultatvurdering av forrige plan

Slik FNF forstår det, er den forrige planen fra 2004. Det er på høy tid med en oppdatering, og positivt at den nå kommer. Det er gledelig å se at flere nærmiljøanlegg er realisert, som aktivitetsparker, turvei, gapahuk og utendørs klatrevegg, samt at Sørreisa O-lag sine o-kart trekkes frem. Dette ønsker vi å se mer av i kommende planperiode. Av tiltak som ikke er fulgt opp i den lange planperioden er det særlig tiltak utendørs i tilknytning til barnehage og skole som vi biter oss merke i. FNF Troms mener det er avgjørende at dette settes øverst på tiltakslista for kommende periode. Det er også nærliggende å stille spørsmål ved sammenhengen mellom trivselsresultatene fra 10.-klassingene og utendørsmulighetene de har i tilknytning til skole, både hva gjelder tilrettelegging, egenaktivitet, stedsbasert læring o.l. Organisasjonene heier på et løft på dette feltet.

6 Beskrivelse av nåsituasjon

FNF Troms synes det er meget gledelig med utviklingen av folkehelseparken, turvei langs sjøen og planer for molo og fiskeplass for funksjonshemmede som har kommet på initiativ fra Sørreisa næringsforening og Sørreisa lokallag av Norsk Forbund for Utviklingshemmede. Dette er lavterskeltiltak som når mange og vil ha stor positiv effekt. Vi mener det er viktig at kommunen har minimum et friluftsområde som er tilgjengelig for alle gjennom universell utforming. Dette er også en av målsetningene i den regionale planen for friluftsliv. Vi ser gjerne at Sørreisa også er enda mer offensiv enn dette, utover fiskeplassen, og ser på muligheter for universell utforming med differensiering knyttet til både aktiviteter og geografi.

FNF Troms er glade for den positive omtalen blant annet Sørreisa JFF og Sørreisa O-lag får. Det er også fint å se at TellTur-konseptet har nådd bredere ut som et lavterskeltilbud i det siste. FNF Troms støtter at det inkluderes et bredt spekter av turer med varierende vanskelighetsgrad i slike turregistreringsløsninger. Det er bra at Sørreisa har tatt del i turskiltprosjektet fra 2017, og vi oppfordrer til å satse videre på turløyper, skilting og merking.

Det er to statlig sikrede friluftsområder i Sørreisa. Kamplia karakteriseres som ett «dagstuområde i høyden» og Storneset er et strandområde midt i Sørreisa sentrum. Det er positivt at Sørreisa trekker fram sine sikrede områder, samt at det er laget forvaltningsplaner og blitt gjort tilretteleggingstiltak i Kamplia i 2016. Det gjenstår likevel en del tilretteleggingstiltak og det er positivt at dette vil få fokus framover i samarbeid med Midt-Troms friluftsråd. Statlig sikring er en strålende mulighet til å ivareta pressområder / særlig verdifulle friluftsområder for bolyst, folkehelse og gode naturopplevelser. Det gir også tilgang til en relativt stor tilskuddspott for tilrettelegging og oppgradering av området. FNF Troms oppfordrer Sørreisa til å velge ut et til to nye friluftsområder til som kan være aktuelle for statlig sikring, gjerne med grunnlag i friluftskartleggingen.

7 Vurdering av aktivitet og fremtidig behov

I planen står det at det ikke foreligger noen samlet oversikt over tilrettelagte og merkede turløyper i kommunen. FNF Troms anbefaler Sørreisa og se på «Temaplanen for turstier og turveier» i Gratangen kommune som var på høring tidligere i år sammen med kommunedelplanen for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Dette er en meget god plan som gir verdifull innsikt i status og behov på løypefronten i kommunen. Vi anbefaler Sørreisa å utarbeide noe lignende. For øvrig er det meget positivt at Sørreisa tur- og løypelag har tatt initiativ til å sette opp 105 turskilt for sommer- og vinterløyper i kommunen i 2018, noe som vil generere mye aktivitet.

I tillegg til å sikre viktige nærtuområder, er det behov for utfartsparkering ved populære turmål. I planen trekkes det fram et forslag om utbedring av vei og parkering ved Svartebergan ved enden av Nordlia for enklere adkomst til skiterreng, samt tilrettelegging for utfart til Steinora. Dette er positivt. FNF stiller spørsmål om det ikke også er andre områder i kommunen hvor det er behov for bedre utfartsparkeringer. Viktige momenter er at de må være tilgjengelige hele året og at det må etableres gode brøyterutiner og avklaring rundt ansvar.

Kommunen skriver at de ønsker å se på tilrettelegging for snøskuterløyper som et tilretteleggingstilbud for friluftsliv. FNF Troms vil minne om definisjonen av friluftsliv i følge Stortingsmelding nr. 18 om friluftsliv;

«Motorisert ferdsel omfattes ikke av friluftslivs begrepet, slik det er definert i den offentlige friluftslivspolitikken. Det er samhandlingen mellom fysisk aktivitet og naturopplevelse som regjeringen ønsker å legge til rette for og fastsette en politikk for i denne stortingsmeldingen.» FNF Troms vil minne om det er delte meninger hva gjelder opprettelse av rekreasjonsløyper for snøskuter. Om det først gjøres, er det svært viktig med en god og inkluderende prosess, samt et godt kunnskapsgrunnlag. Viktige friluftsområder og naturmangfold må ivaretas, og den minst konfliktfulle muligheten må søkes. FNF ønsker gjerne å bli inkludert i prosessen, sammen med lokale natur- og friluftsansjoner.

Det er positivt at Sørreisa har gjennomført en kartlegging og verdisetting av friluftsområdene i kommunen. Vi oppfordrer til at denne brukes aktivt i all planlegging, samt som et grunnlag for å se hvor det kan være behov for ytterligere tilretteleggingstiltak, markedsføring av områder, potensielt nye statlig sikrede områder o.l. FNF Troms oppfordrer å ha friluftskartleggingen med som et temakart i planen, eventuelt et vedlegg på linje med skiløypekartet. Det kan gjerne også skrives konkret i planen hva som er de viktigste friluftsområdene (A-verdi) i kommunen.

8 Handlingsprogram for anlegg og aktivitetsbehov

Det er positivt at folkehelseparken skal videreutvikles, samt at det er satt opp tilrettelegging for fiskeplass i Storvika, fiskeplass i sentrum og tilrettelegging for utfart til Steinora. Dette er tiltak som bør prioriteres høyt i perioden. Vi merker oss at flere av tiltakene mangler opplysninger hva gjelder både utbygger, anslått kostnad og status. Vi håper kommunen vil være en pådriver for å realisere tiltakene.

I forbindelse med utredningene i forprosjektet for utvikling av nye Sørreisa sentralskole 1.-10. trinn, er vi glade for å se punkt 4. «Utearealer med kvalitet for lek og skolens kroppsøvingundervisning, med en større grad av naturmiljø for lek og læring enn det er på skolens område i dag.» Vi vil likevel oppfordre til å se på utearealet ut over kroppsøvingstimene. Dette er ekstra viktig i lys av Stortingets nylige vedtak om innføring av en time fysisk aktivitet hver dag i grunnskolen. Dette er en seier og gladnyhet for alle barn og unge, og mulighetene knyttet til dette bør innlemmes i kommunedelplanen. Det bør sikres attraktive arealer nært skolen og barnehager, samt kartlegges plasser for stedsbasert læring. Midt-Troms friluftsråd vil være en naturlig samarbeidspartner på dette feltet.

Spillemidler og anlegg

Sørreisa er i gang med skilting av en rekke stier og turløyper, noe FNF roser. Undersøkelser viser at stier og turveier er den anleggstypen som blir mest brukt. Friluftslivsplaner er kostnadseffektive, sosialt utjevne og når bredt. Vi har allerede oppfordret til en sti- og løypeplan, og vi vil også oppfordre til at alle i Sørreisa skal ha en turløype maks 500 meter fra der de bor, noe som er i tråd med nasjonale målsetninger. Kommunen bør vurdere behovet for at en fast prosent av spillemidlene skal gå til friluftsliv. Minst 10 prosent i løpet av planperioden kan være et mål. Sammen med friluftslivsorganisasjoner, Midt-Troms friluftsråd og andre bør det gjøres en innsats for å få fram behov og søknader til slike anlegg. Vi bør i fellesskap motivere og bidra til gode søknader.

FNF Troms anbefaler også at friluftssøknadene havner høyt opp på lista over prioriterte anlegg. Vi har sett eksempler fra andre kommuner hvor for eksempel kartpakker til noen titalls tusen havner bak storstilte utbygginger i millionklassen. Om prioriteringslista skal følges slavisk, vil det kunne ta mange år før små, effektive tiltak blir realisert. Vi anbefaler at kommunen aktivt løfter opp gode friluftslivsplaner/-tiltak. Vi minner om at det nå kan søkes om midler til skilting og merking også gjennom spillemiddelordningen, samt at Troms fylkeskommune fremdeles gir midler til dette gjennom tilretteleggingsmidlene. En del større spillemiddelplaner, som fremmer egenaktivitet for allmennheten, er avhengig av at kommunen selv tar en pådriverrolle. Vi håper og tror at Sørreisa vil innfri på dette området.

Orientering, kart og anlegg

FNF Troms ønsker å trekke fram to prosjekter / relevante saksområder fra Troms Orienteringskrets. Det første er prosjektet Trygg i Naturen som dreier seg om å få på plass skole- og nær-orienteringskart til alle skolene i fylket for å bedre opplæringen i bruken av kart og kompass. Samtidig arrangeres det skoleorientering og permanente tur- og løyper som elevene kan oppsøke når som helst i periodene primo juni til

oktober. Nær-o/skole-kart ved skolene kan gjerne inkluderes i lista for nærmiljøanlegg, og sees i sammenheng med den planlagte oppgraderingen av skoleområdene.

Det andre saksfeltet er Tur-orientering og stolpejakt, som er permanente poster og stolper i terrenget i perioden juni til oktober. Særlig har lavterskel stolpejakt i nærmiljøet fått meget stor popularitet i det siste, og motiverer et bredt spekter for å komme seg ut. FNF Troms er glade for at de gode orienteringsmulighetene, og at innsatsen til Sørreisa O-lag er trukket fram i planen.

FNF Troms ønsker Sørreisa kommune lykke til med å ferdigstille kommunedelplanen for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Vi har tillitt til at natur- og friluftsverdiene blir ivaretatt og ser fram til et godt samarbeid framover.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Troms

Eivind Høstmark Borge
Fylkeskoordinator
FNF Troms

Kopi:
Fylkesmannen i Troms
Troms Fylkeskommune